

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

DOPORUČENÍ

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

Doporučení pro nařízení Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 2533/98 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou

(ECB/2008/9)

(2008/C 251/01)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. ÚVOD

Dne 23. listopadu 1998 přijala Rada Evropské unie nařízení (ES) č. 2533/98 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou (ECB) ⁽¹⁾. V současné době je třeba zvážit řadu změn, aby nařízení Rady (ES) č. 2533/98 bylo i nadále účinným nástrojem k provádění úkolů Evropského systému centrálních bank (ESCB) v oblasti shromažďování statistických informací.

V souladu s čl. 107 odst. 6 Smlouvy o založení Evropského společenství ECB v minulosti předložila Radě doporučení ECB/1998/10 pro nařízení Rady (ES) o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou ⁽²⁾. Je proto vhodné postupovat stejným způsobem při zapracování navržených změn do nařízení (ES) č. 2533/98.

2. PŘIPOMÍNKY K ČLÁNKŮM

Článek 1

Obecný odkaz na úkoly ESCB

Článek 5.4 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB“) stanoví, že Rada určí fyzické a právnické osoby podléhající zpravodajské povinnosti. Článek 5.1 statutu ESCB a čl. 2 odst. 1 nařízení (ES) č. 2533/98 stanoví, že ECB může pro zajištění úkolů ESCB shromažďovat nezbytné statistické informace. Čl. 2 odst. 2 nařízení (ES) č. 2533/98 určuje referenční soubor zpravodajských jednotek, od kterých ECB tyto statistické informace shromažďuje, a vyjmenovává specifické statistické účely, pro které lze informace shromažďovat. S cílem minimalizovat zpravodajskou zátěž jsou však údaje ve stále větší míře shromažďovány pouze

jednou a slouží různým statistickým účelům. V důsledku toho se přímá vazba mezi referenčním souborem zpravodajských jednotek a specifickými druhy statistik stala neefektivní a tato ustanovení je třeba změnit.

Nehledě na obecný odkaz na úkoly ESCB doporučuje ECB stanovit indikativní seznam statistických účelů, pro které mohou být statistické údaje od referenčního souboru zpravodajských jednotek shromažďovány. Mezi ně patří:

- „měnová a finanční statistika“: tento termín je vhodnější než v současnosti používaný termín „měnová a bankovní statistika“ s ohledem na integraci finančních trhů a vzrůstající složitost finančních nástrojů,
- „statistika platebního styku a platebních systémů“: tento termín by nahradil „statistiku platebních systémů“, aby se vyjasnilo, že účely, pro které mohou být statistické údaje shromažďovány, zahrnují údaje o platbách jako součást statistiky platebních systémů. Čl. 105 odst. 2 Smlouvy ukládá ESCB podporovat plynulé fungování platebních systémů. V této souvislosti jsou komplexní informace jak o platebních infrastrukturách, tak o platbách prováděných prostřednictvím těchto infrastruktur pro ECB nezbytné při stanovování politik včetně dohledu nad těmito tržními infrastrukturami,
- „statistika platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí“,
- „statistika finanční stability“: čl. 105 odst. 5 Smlouvy stanoví, že ESCB přispívá k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému, přičemž tento úkol může vyžadovat shromažďování nezbytných makroobezřetnostních statistických údajů.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 8.

⁽²⁾ Úř. věst. C 246, 6.8.1998, s. 12.

Úprava referenčního souboru zpravodajských jednotek

S rostoucí provázaností mezi finančními transakcemi a rozvahovými pozicemi různých druhů finančních zprostředkovatelů, jako jsou měnové finanční instituce, pojišťovny a účelové finanční společnosti, se finanční trhy stávají stále složitějšími. To může mít za následek, že ECB bude ohledně těchto subsektorů vyžadovat srovnatelné, časté a včasné statistiky, aby mohla i nadále plnit své úkoly. ECB by proto měla mít možnost shromažďovat potřebné statistické informace, pokud přínos takového shromažďování převažuje náklady a nejsou-li již tyto informace shromažďovány jinými subjekty. V důsledku toho musí nyní referenční soubor zpravodajských jednotek zahrnovat celý sektor finančních institucí. Zejména musí zahrnovat pojišťovny a penzijní fondy, které představují druhý největší subsektor finančních institucí v eurozóně z hlediska finančních aktiv. Rostoucí povědomí o finančních důsledcích dlouhověkosti, jakož i všeobecná tendence k přechodu na kapitálové důchodové systémy navíc pravděpodobně podstatně zvýší význam subsektoru pojišťoven a penzijních fondů při stanovování politik ECB. Uvedené instituce spravují svá portfolia mnohem aktivněji než v minulosti, což dále zvyšuje jejich význam pro měnovou politiku.

Důležitou roli na finančních trzích a ve vztazích s ostatními finančními subsektory dále hrají pomocné finanční instituce. Je proto důležité, aby bylo možné shromažďovat statistické údaje i od těchto institucí, je-li to považováno za nezbytné.

S ohledem na připravovanou změnu nařízení Rady (ES) č. 2223/96 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství⁽³⁾ by toto nařízení mohlo obsahovat dynamický odkaz na uvedené nařízení.

Změna přechodných opatření na stálá opatření

Je třeba trvale umožnit vykazování pozic v rámci zemí eurozóny a vykazování souvisejících transakcí. To je nezbytné pro sestavování vysoce kvalitní platební bilance a finančních účtů eurozóny. Stávající právní rámec zavedl toto vykazování pro přechodné období během prvních let jednotné měny. Zkušenosti nicméně ukazují, že takové vykazování zůstává nezbytné vzhledem k nedokonalostem v systémech shromažďování údajů a s cílem minimalizovat zpravodajskou zátěž.

Statistické zásady

Nařízení (ES) č. 2533/98 by mělo odkazovat na statistické zásady, kterými se řídí vývoj, vypracovávání a šíření statistických údajů nezbytných pro plnění úkolů ESCB. Ani článek 5 statutu ESCB ani nařízení (ES) č. 2533/98 nyní statistické zásady nezmiňují, zatímco čl. 285 odst. 2 Smlouvy, který upravuje statistiku

Evropského statistického systému (ESS), výslovně stanoví zásady, kterými se řídí vypracovávání statistiky Společenství⁽⁴⁾. Zahrnutí statistických zásad ESCB do nařízení (ES) č. 2533/98 by vyjasnilo, že statistické aktivity ESCB se řídí těmito zásadami. Zároveň by se tím zdůraznilo, že Evropské statistické společenství sdílí stejné základní hodnoty, i když je založeno na dvou paralelních systémech a řídicích strukturách.

Režim utajování informací

Výměna důvěrných informací v rámci ESCB

S cílem minimalizovat zpravodajskou zátěž a shromažďovat údaje pouze jednou, jakož i s cílem zajistit vysokou kvalitu vypracovávání statistik a řádné plnění úkolů ESCB, je třeba rozšířit výměnu důvěrných statistických informací v rámci ESCB. Kromě toho se vyžaduje právní jednoznačnost, pokud jde o přenos důvěrných informací mezi ECB a národními centrálními bankami a mezi národními centrálními bankami navzájem. Za tím účelem by měl být takový přenos důvěrných statistických informací shromážděných podle článku 5 statutu ESCB umožněn, pokud je to nezbytné pro plnění úkolů ESCB nebo pro účinný vývoj, vypracovávání nebo šíření statistiky nebo pro zvýšení její kvality. Ze stejného důvodu by již přístupné informace měly být využity v maximálním rozsahu bez ohledu na účel, pro který byly původně shromážděny, a to při zachování důvěrnosti těchto informací, je-li to požadováno. Ve skutečnosti se informace stávají statistickými informacemi, jsou-li použity pro sestavování statistik bez ohledu na účel, pro který byly původně shromážděny.

Výměna důvěrných informací mezi ESCB a ESS

Rozšířená výměna důvěrných informací mezi ESCB a ESS je nezbytná pro minimalizaci zpravodajské zátěže nebo pro účinný vývoj, vypracovávání či šíření evropské statistiky nebo ke zvýšení její kvality. Tato výměna musí být organizována tak, aby byla zachována důvěra zpravodajských jednotek v ochranu důvěrných informací. Obdobná ustanovení umožňující takovou výměnu důvěrných informací mezi ESS a ESCB by měla být upravena jak v nařízení (ES) č. 2533/98, tak v navrhovaném nařízení o evropské statistice. Měly by se uplatnit tyto hlavní zásady:

- 1) výměna důvěrných informací mezi ESCB a ESS se může uskutečnit, pokud je to nezbytné pro minimalizaci zpravodajské zátěže nebo pro účinný vývoj, vypracovávání nebo šíření evropské statistiky nebo ke zvýšení její kvality;
- 2) výměna důvěrných údajů mezi ESCB a ESS by se měla uskutečnit jen pro statistické účely, tj. výlučně pro účely sestavování statistik v jejich příslušných oblastech působnosti;

⁽³⁾ Úř. věst. L 310, 30.11.1996, s. 1.

⁽⁴⁾ „Statistika Společenství“ tvoří součást evropské statistiky ve smyslu odůvodnění nařízení (ES) č. [XX] o evropské statistice.

- 3) důvěrné údaje, které jsou předmětem výměny, musí být chráněny před nezákonným zveřejněním;
- 4) ESCB a ESS by měly informovat zpravodajské jednotky o možnosti výměny důvěrných údajů;
- 5) v zájmu jednoznačnosti by se na výměnu důvěrných informací mezi ESCB a ESS měla uplatňovat jednotná opatření na ochranu důvěrnosti. Tato ochranná opatření jsou stanovena v článku 19 nařízení (ES) č. [XX] o evropské statistice.

Navrhovaným právním rámcem nejsou dotčeny žádné dohody na vnitrostátní úrovni týkající se výměny důvěrných statistických informací jiných než informací, na které se vztahuje toto doporučení.

Nová úprava utajování informací reflektuje příslušná ustanovení navržená ve stanovisku ECB CON/2007/35 ze dne 14. listopadu

2007 na žádost Rady Evropské unie k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropské statistice⁽⁵⁾, takže stejný mechanismus předávání údajů se použije pro přenos údajů z ESS do ESCB a pro přenos údajů z ESCB do ESS.

Přístup k důvěrným statistickým informacím, které neumožňují přímou identifikaci, pro výzkumné účely

Přístup k důvěrným statistickým informacím, které neumožňují přímou identifikaci, je ve stále větší míře zapotřebí pro výzkumné účely, např. pro analýzu a pochopení vývoje v rámci sektorů a jednotlivých zemí. V současnosti právní rámec upravuje především decentralizovaný přístup vědeckovýzkumných institucí k těmto statistickým informacím na vnitrostátní úrovni. Tuto úpravu musí proto doplnit vhodný právní rámec na úrovni ESCB, který při zachování přísných záruk důvěrnosti umožní poskytnout vědeckovýzkumným institucím přístup k těmto informacím.

Doporučení pro:

„NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení (ES) č. 2533/1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na statut Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut“), a zejména na čl. 5 odst. 4 tohoto statutu,

s ohledem na doporučení Evropské centrální banky (ECB),

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu,

s ohledem na stanovisko Komise,

s ohledem na nařízení (ES) č. [XX] Evropského parlamentu a Rady o evropské statistice,

v souladu s postupem stanoveným v čl. 107 odst. 6 Smlouvy o založení Evropského společenství a v článku 42 statutu,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízením Rady (ES) č. 2533/98 ze dne 23. listopadu 1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou⁽¹⁾ je klíčovou součástí právního rámce, na jehož základě ECB ve spolupráci s národními centrálními bankami plní úkoly v oblasti shromažďování statistických informací. ECB se o ně trvale opírá při uskutečňování a monitorování koordinovaného shromažďování statistických informací nezbytných pro zajištění úkolů Evropského systému centrálních bank (ESCB).

- (2) Aby nařízení (ES) č. 2533/98 bylo i nadále účinným nástrojem pro ECB při plnění úkolů ESCB v oblasti shromažďování statistických informací a s cílem zaručit, aby ECB měla nepřetržitě k dispozici statistické informace v potřebné kvalitě, které pokrývají celou škálu úkolů ESCB, je nezbytné přezkoumat rozsah zpravodajské povinnosti, kterou toto nařízení ukládá. V této souvislosti je třeba věnovat pozornost nejen plnění úkolů ESCB a jeho nezávislosti, ale také statistickým zásadám stanoveným v tomto nařízení.

- (3) Nařízením (ES) č. 2533/98 je třeba změnit, aby ECB mohla shromažďovat statistické informace potřebné k zajištění úkolů, které byly ESCB svěřeny statutem. V souladu s tím je třeba, aby účely, pro které mohou být statistické informace shromažďovány, zahrnovaly také sestavování makroobezřetnostní statistiky, která je potřebná pro plnění úkolů ESCB podle čl. 105 odst. 5 Smlouvy.

- (4) Při vymezení rozsahu požadavků na vykazování statistických informací, které jsou potřebné pro plnění úkolů ESCB, je třeba též zohlednit strukturální vývoj finančních trhů a upravit související požadavky na statistické informace, které byly v době přijetí nařízení (ES) č. 2533/98 méně zřejmé. Z tohoto důvodu je nutné umožnit shromažďování statistických informací od celého sektoru finančních institucí, a zejména od pojišťoven a penzijních fondů, které představují druhý největší subsektor finančních institucí v eurozóně z hlediska finančních aktiv.

(1) Úř. věst. L 318, 27.11.1998, s. 8.

(5) Úř. věst. C 291, 5.12.2007, s. 1.

- (5) S cílem umožnit nepřetržité sestavování dostatečně kvalitní statistiky platební bilance je nutné vyjasnit zpravodajskou povinnost uloženou v souvislosti s údaji o všech pozicích a transakcích mezi rezidenty zúčastněných členských států.
- (6) Výzkumní pracovníci ve stále větší míře vyžadují přístup k důvěrným statistickým informacím, které neumožňují přímou identifikaci, pro účely analýzy a pochopení vývoje v rámci sektorů a jednotlivých zemí. Je proto důležité umožnit ECB a národním centrálním bankám poskytovat vědeckovýzkumným institucím přístup k takovým podrobným statistickým informacím na úrovni ESCB, a to při zachování přísných záruk důvěrnosti.
- (7) S cílem minimalizovat zátěž kladenou na zpravodajské jednotky a umožnit účinný vývoj, vypracovávání a šíření vysoce kvalitní statistiky a řádné plnění úkolů ESCB je nezbytné umožnit maximální využití existujících informací k sestavování statistiky, včetně výměny důvěrných statistických informací v rámci ESCB.
- (8) S ohledem na článek 285 Smlouvy a článek 5 statutu je dále důležité zajistit úzkou spolupráci mezi ESCB a Evropským statistickým systémem (ESS), zejména s cílem podpořit výměnu důvěrných údajů mezi těmito dvěma systémy pro statistické účely.
- (9) Evropská statistika je a bude rozvíjena, vypracovávána a šířena jak ESCB, tak ESS, ale podle zvláštních právních rámců odrážejících jejich řídicí struktury. Toto nařízení by se proto mělo použít, aniž by bylo dotčeno nařízení (ES) č. [XX],
- mažďovány zejména ke splnění statistické zpravodajské povinnosti vůči ECB včetně v oblasti měnové a finanční statistiky, statistiky platebního styku a platebních systémů, statistiky finanční stability, statistiky platební bilance a investiční pozice vůči zahraničí;
- b) odstavec 2 se nahrazuje tímto:
- „2. V rozsahu, ve kterém jsou statistické informace, které mají být poskytnuty, nezbytné ke splnění statistické zpravodajské povinnosti vůči ECB, tvoří referenční soubor zpravodajských jednotek tyto zpravodajské jednotky:
- a) právnické a fyzické osoby, které jsou rezidenty v některém členském státě a které spadají do sektoru »finančních institucí«, jak jsou definovány v ESA95;
- b) banky poštovních úřadů;
- c) právnické a fyzické osoby, které jsou rezidenty v některém členském státě, pokud drží přeshraniční pozice nebo provádějí přeshraniční transakce;
- d) právnické a fyzické osoby, které jsou rezidenty v některém členském státě, pokud vydávají cenné papíry nebo elektronické peníze;
- e) právnické a fyzické osoby, které jsou rezidenty v některém zúčastněném členském státě, pokud drží finanční pozice vůči rezidentům jiných zúčastněných členských států nebo s rezidenty jiných zúčastněných členských států provádějí finanční transakce.“

3) Článek 3 se mění takto:

- a) na začátku se doplňuje nová věta, která zní:

„Vývoj, vypracovávání a šíření statistiky prostřednictvím ESCB se řídí zásadami nestrannosti, objektivity, profesionální nezávislosti, hospodárnosti výdajů, důvěrnosti statistických informací, jakož i zásadami minimalizace zpravodajské zátěže a vysoké kvality výstupů.“

- b) písmeno a) se nahrazuje tímto:

„a) co nejvíce využije stávajících statistik.“

4) Článek 8 se mění takto:

- a) Odstavec 2 se nahrazuje tímto:

„2. Aniž je dotčen článek 20 nařízení (ES) č. [XX],

- a) přenos důvěrných statistických informací v rámci ESCB, které byly shromážděny podle článku 5 statutu, se uskutečňuje i) v takovém rozsahu a tak podrobně, jak je nezbytné pro plnění úkolů ESCB podle článku 105 Smlouvy, nebo ii) pokud je takový přenos nezbytný pro účinný vývoj, vypracovávání nebo šíření statistiky podle článku 5 statutu nebo pro zvýšení její kvality;

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 2533/98 se mění takto:

- 1) V článku 1 se odstavec 4 mění takto: slova „v příloze A“ se nahrazují slovy „v nařízení Rady (ES) č. 2223/96 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve Společenství“;
- 2) Článek 2 se mění takto:
- a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Pro splnění statistické zpravodajské povinnosti vůči ECB má ECB ve spolupráci s národními centrálními bankami v souladu s článkem 5.2 statutu právo shromažďovat, v rámci referenčního souboru zpravodajských jednotek a v mezích toho, co je nutné pro plnění úkolů ESCB, statistické informace pro vývoj, vypracovávání a šíření evropské statistiky. Informace mohou být shro-

- b) může Rada guvernérů rozhodnout o shromáždění a přenosu důvěrných informací v rámci ESCB, které byly původně shromážděny pro jiné účely než ty, které jsou uvedeny v článku 5 statutu, a to v takovém rozsahu a tak podrobně, jak je nezbytné, za předpokladu, že je to potřebné pro účinný vývoj nebo vypracování statistiky nebo pro zvýšení její kvality a za předpokladu, že tato statistika je nezbytná pro plnění úkolů ESCB podle článku 105 Smlouvy.;
- b) odstavec 3 se nahrazuje tímto:
- .3. Aniž je dotčeno nařízení (ES) č. [XX], zpravodajské jednotky budou informovány o statistických a ostatních, zejména administrativních účelech, ke kterým mohou být poskytnuté statistické informace použity. Zpravodajské jednotky mají právo získat informace o právním základu přenosu a o přijatých ochranných opatřeních.;
- c) odstavec 4 se nahrazuje tímto:
- .4. Aniž je dotčen odstavec 12 tohoto článku, ESCB použije důvěrné statistické informace, jež mu byly předány, výhradně k provedení úkolů ESCB, s výjimkou
- a) případu, kdy zpravodajská jednotka nebo jiná právnická osoba, fyzická osoba, subjekt nebo pobočka, jejichž totožnost lze určit, dají výslovný souhlas s použitím uvedených statistických informací pro jiné účely;
- b) přenosu členům Evropského statistického systému (ESS) podle odstavce 11;
- c) poskytnutí přístupu vědeckovýzkumným institucím k důvěrným statistickým informacím, které neumožňují přímé určení totožnosti, a to s předchozím výslovným souhlasem orgánu, který informace poskytl;
- d) případu, kdy jsou informace použity v oblasti obezřetnostního dohledu nebo v souladu s článkem 14.4 statutu pro výkon jiných funkcí než těch, jež jsou uvedeny ve statutu, pokud jde o národní centrální banky.;
- d) odstavec 5 se nahrazuje tímto:
- .5. Důvěrné statistické informace mohou být v rámci ESCB vyměňovány s cílem poskytnout vědeckovýzkumným institucím přístup k těmto informacím podle odstavce 3 a odst. 4 písm. c) tohoto článku.;
- e) odstavec 8 se nahrazuje tímto:
- .8. Toto nařízení se použije, aniž je dotčena směrnice 95/46/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzic-

kých osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (*).

(*) Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1.;

- f) v odstavci 9 se poslední dvě věty nahrazují touto větou:
- .ECB stanoví obecná pravidla a uplatňuje minimální standardy nutné k tomu, aby se zabránilo protiprávnímu vyzrazení a neoprávněnému použití údajů přenášených podle odstavců 1 a 2.;
- g) doplňují se odstavce 11 až 13, které znějí:
- .11. Aniž jsou dotčena vnitrostátní ustanovení o výměně důvěrných statistických informací jiných než informací, na které se vztahuje toto nařízení, přenos důvěrných statistických informací mezi členem ESCB, který informace shromáždil, a orgánem ESS se může uskutečnit, pokud je tento přenos nezbytný pro účinný vývoj, vypracování nebo šíření evropské statistiky nebo pro zvýšení její kvality v rámci příslušných oblastí působnosti ESS a ESCB. Jakýkoli přenos, který následuje po prvním přenosu, musí být výslovně schválen členem ESCB, který shromáždil dané informace.
12. Pokud jsou důvěrné údaje přenášeny mezi orgánem ESS a členem ESCB, použijí se tyto údaje výlučně pro statistické účely a přístup k nim mají pouze zaměstnanci, kteří se v rámci svých konkrétních pracovních oblastí zabývají statistickou činností.
13. Ochranná opatření ve smyslu článku 19 nařízení (ES) č. [XX] se použijí na všechny důvěrné údaje přenesené mezi orgánem ESS a členem ESCB podle odstavců 11 a 12 výše a podle čl. 20 odst. 1a nařízení (ES) č. [XX]. ECB zveřejní výroční zprávu o opatřeních přijatých k zajištění důvěrnosti statistických údajů.‘

5) Přílohy A a B se zrušují.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem [datum].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.“

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 15. září 2008.

prezident ECB
Jean-Claude TRICHET